

Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki
i Inżynierii Środowiska
Politechnika Warszawska

Symulacja w stanach nieustalonych parametrów sieci ciepłowniczej współpracującej z rozproszonymi zasobnikami ciepła

XX Konferencja Techniczna IGCP

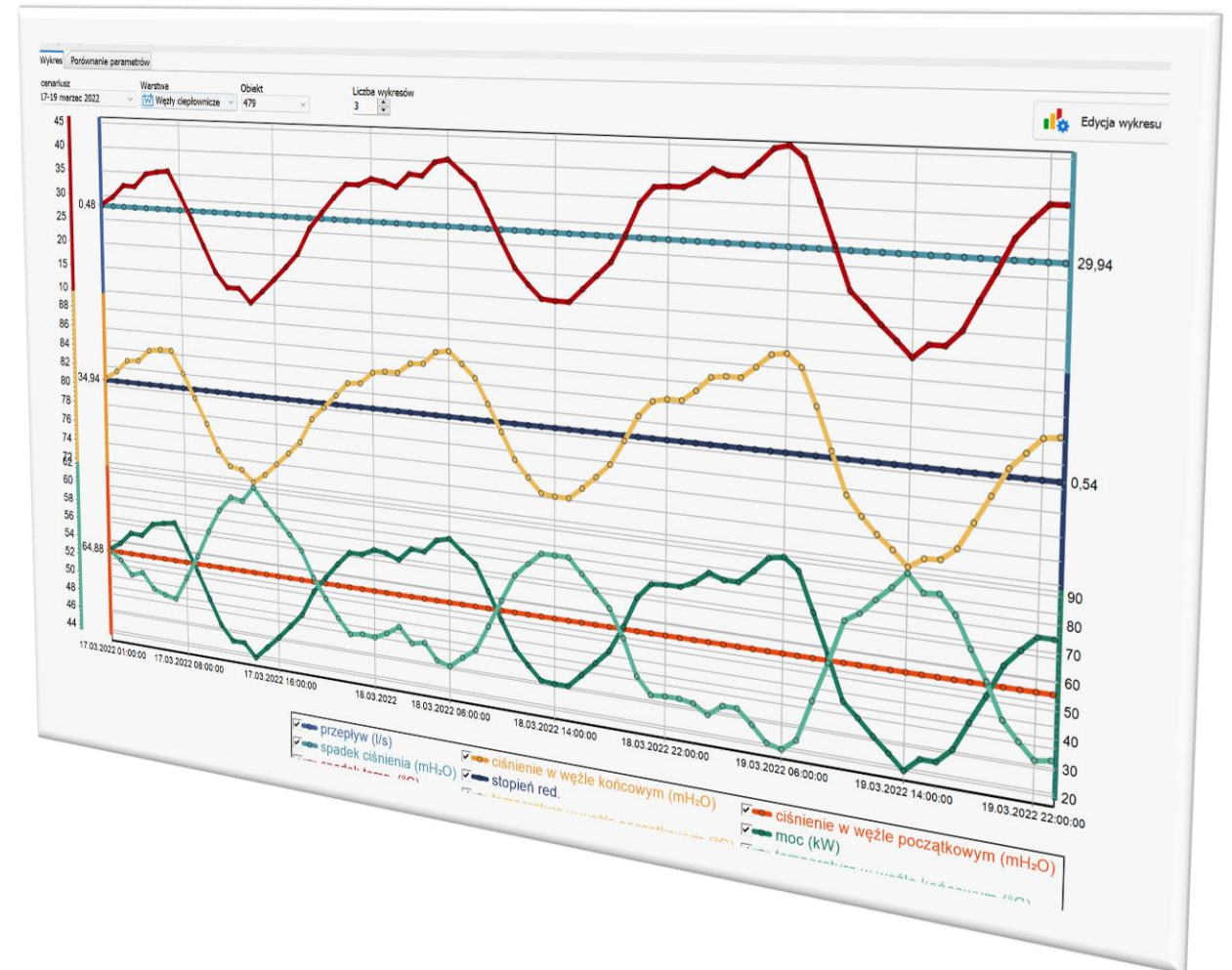
Warszawa 16.11.2023

Symulacja stanu nieustalonego

Parametry wejściowe zmienne w trakcie symulacji:

- Czas
  - Zapotrzebowanie na CWU
- Pogoda (temperatura zewnętrzna)
  - Zapotrzebowanie na CO
  - Temperatura wyjściowa ze źródła

Dane do symulacji

Rury:

- Długość
- Średnica
- Chropowatość / materiał + rok budowy
- Grubość izolacji
- Lambda izolacji
- Temperatura otoczenia
- Rodzaj gruntu (12 do wyboru)
- Rodzaj rury:
  - Preizolowana
  - W kanale
  - Napowietrzna

Węzły ciepłownicze:

- Typ pracy CO / CWU / CT
- Moc zamówiona CO
- Moc zamówiona CWU
- Moc zamówiona CT
- Charakterystyka rozbioru CWU
- Temperatura wyłączenia CO
- Przepływ / spadek temperatury

Źródła:

- Ciśnienia zasilania
- Ciśnienie powrotu (stabilizacji)
- Krzywa regulacji / temperatura wyjściowa(t)

Węzły sieciowe (połączenia rur i elementów):

- Wysokość n.p.m.

Parametry dodatkowe:

- Temperatura obliczeniowa
- Temperatura zewnętrzna(t)

Pozostałe elementy: zasuwy, zawory redukcyjne, ciepłomierze, pompownie.

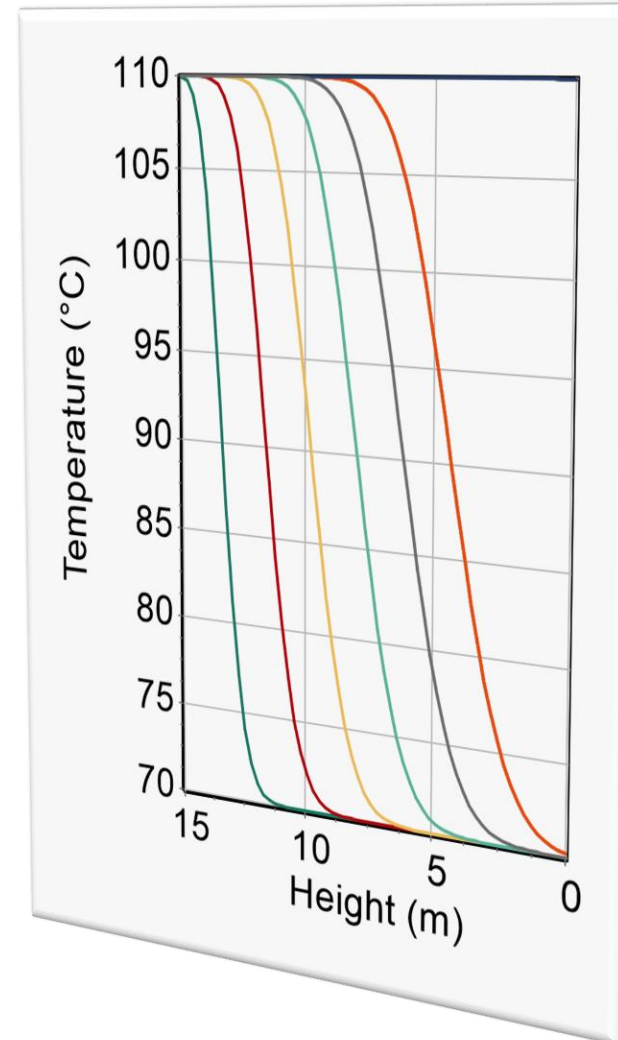
Symulacja pracy zasobnika ciepła

Parametry wejściowe:

- Wysokość
- Szerokość (średnica podstawy)
- Średnia temperatura początkowa w zasobniku
- Tryb pracy zasobnika:
  - Magazynowanie
  - Ładowanie
  - Rozładowywanie

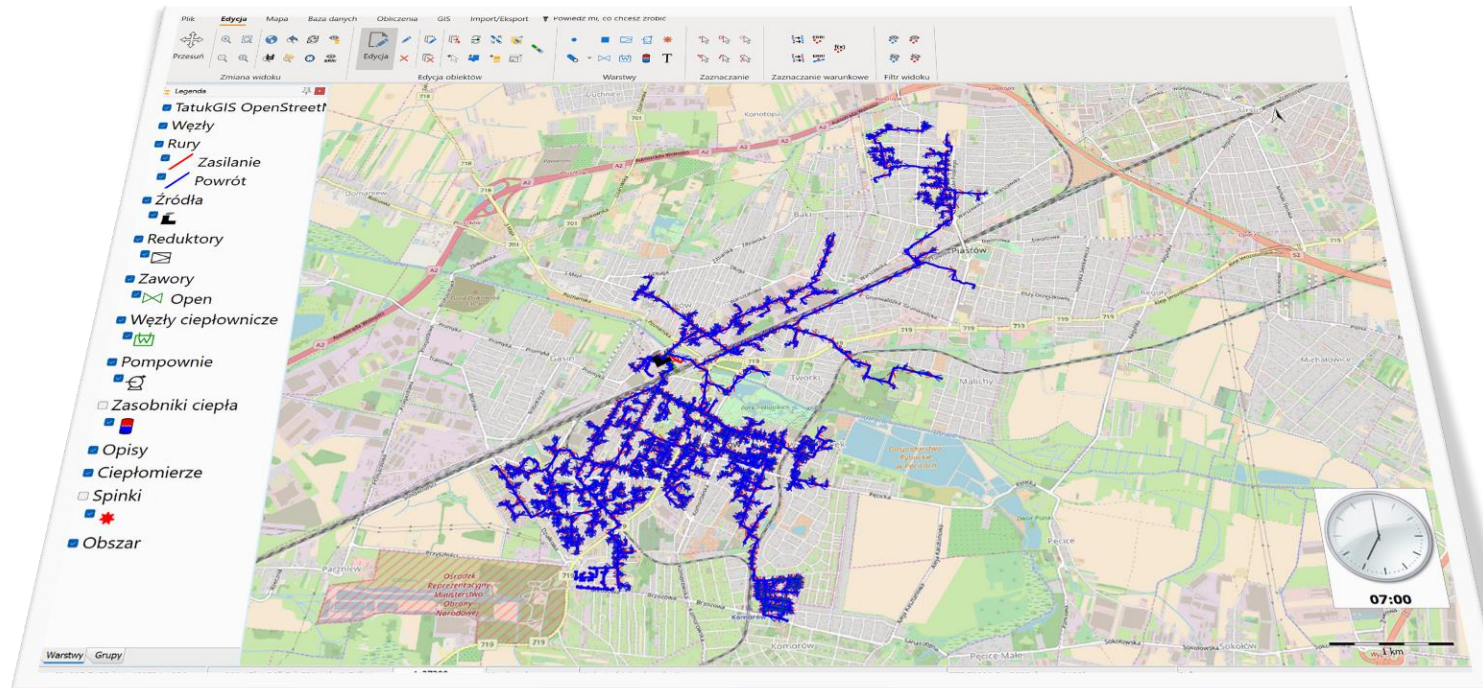
Sezonowość pracy sieci:

- Okres letni – CWU
- Okres zimowy – CWU + CO
- Okres przejściowy – CWU, CWU + CO

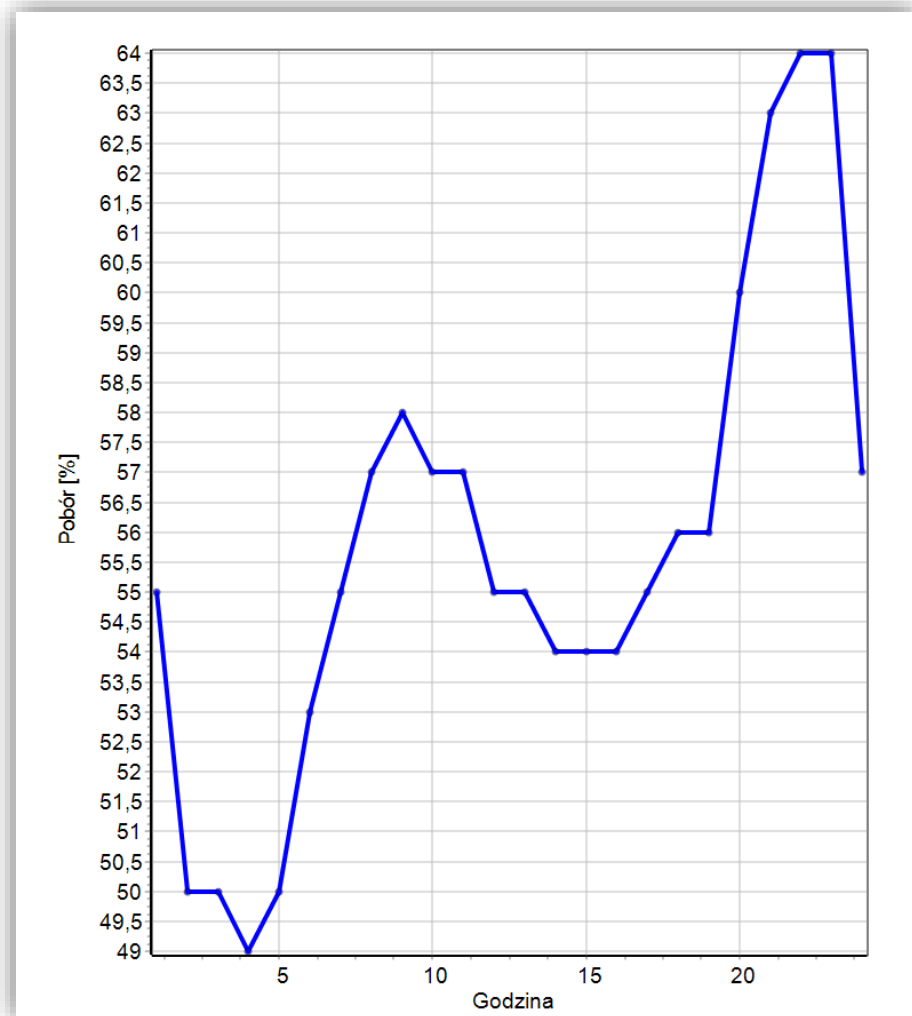
Schemat sieci ciepłowniczej

- Węzły fizyczne (fizyczne połączenia ciepłociągów) - 4442
- Odcinki sieci (rury o tej samej geometrii, izolacji termicznej i warunkach otoczenia-rodzaj gruntu) - 4458
- Węzły ciepłownicze – 855
- Łączna długość odcinków sieci wynosi - 166 207 m

Wyznaczenie krzywej rozbioru CWU

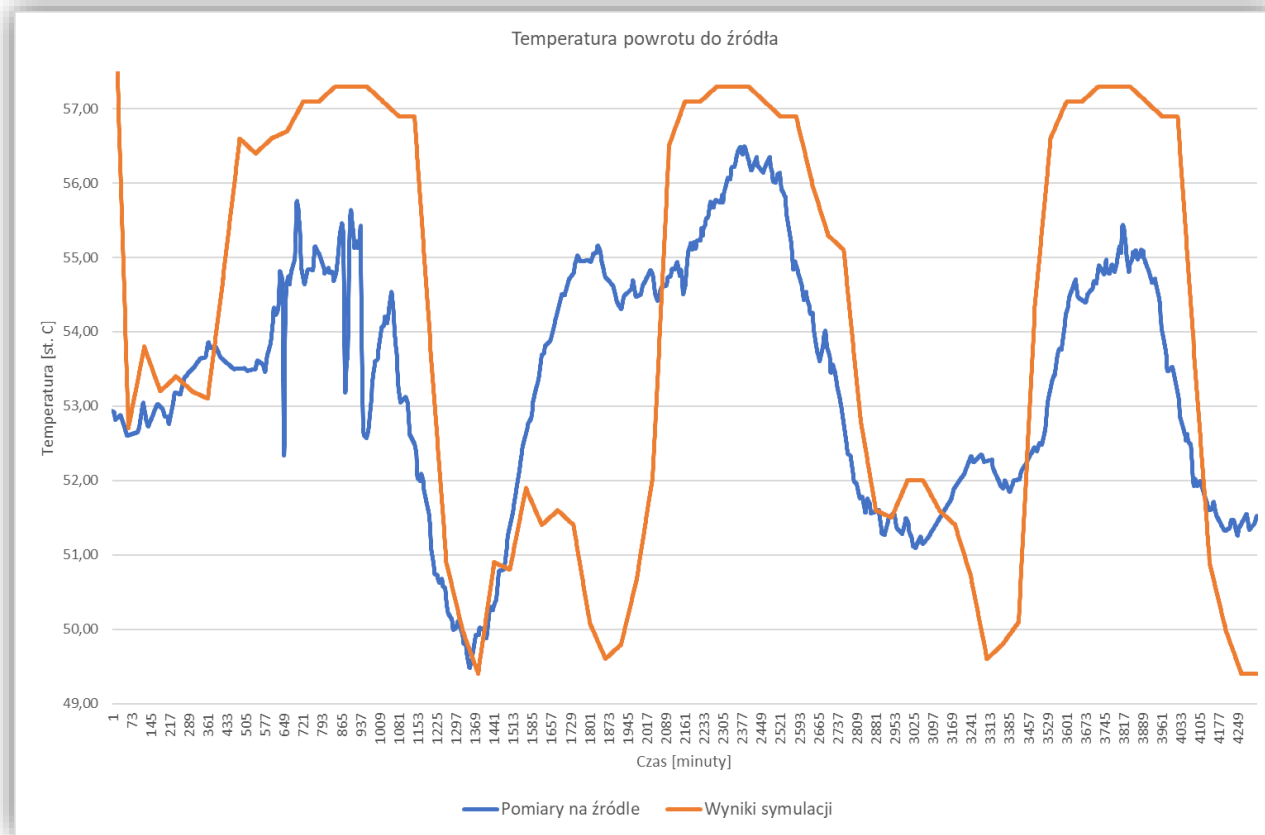
Profil dobowy rozbioru CWU ustalony na podstawie danych z opomiarowanych węzłów.

Rozróżniane grupy budynków:

- Budynki jednorodzinne
- Budynki jednorodzinne z usługami
- Budynki wielorodzinne
- Budynki wielorodzinne z usługami
- Szkoły/przedszkola
- Przemysł
- Usługi
- Administracja publiczna
- Budynki użyteczności publicznej

Weryfikacja modelu sieci

Parametry źródła

Zadane:

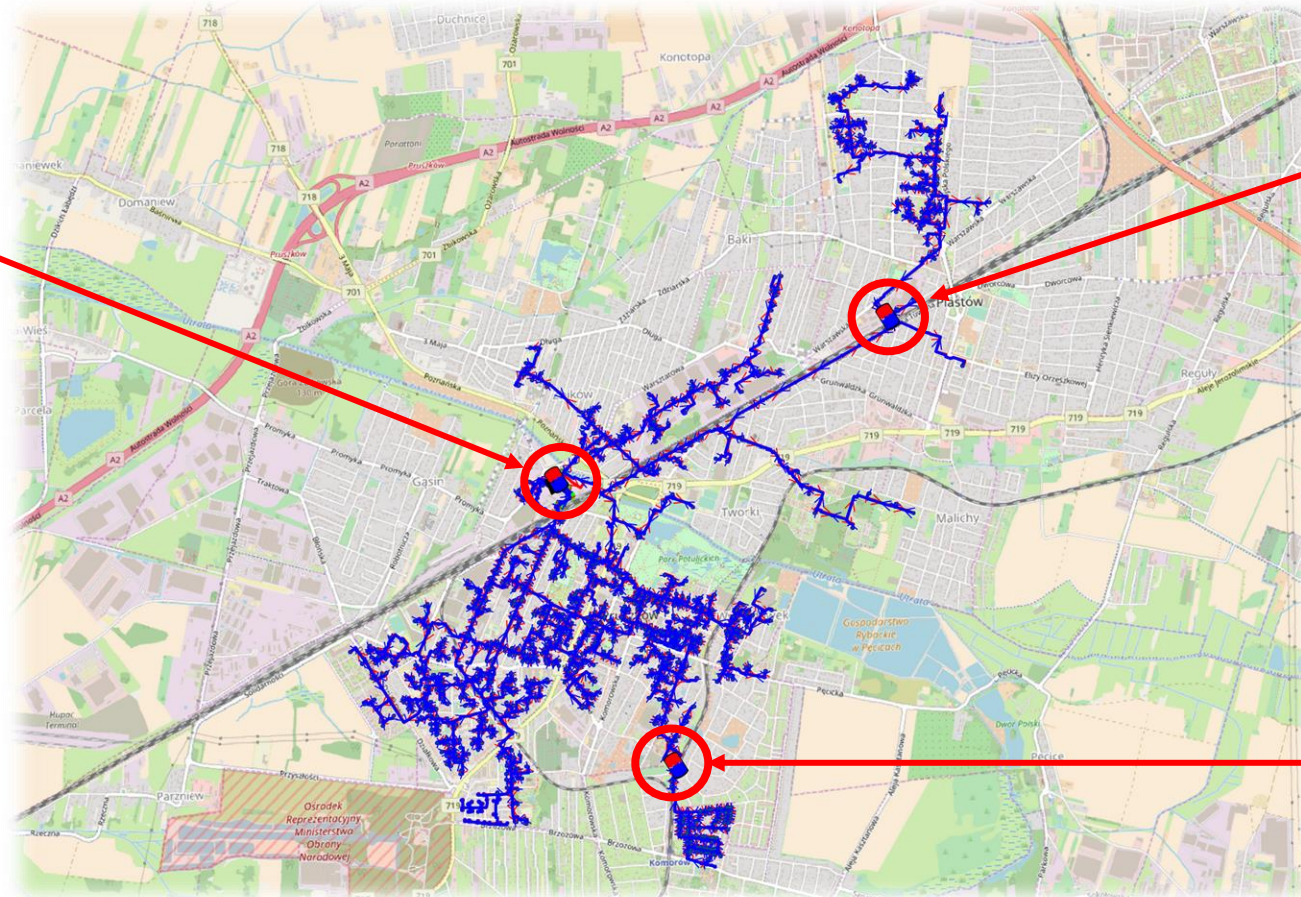
- ciśnienia zasilania
- ciśnienie stabilizacji
- temperatura zasilana

Wyniki:

- temperatura powrotu do źródła
- strumień wychodzący

Potencjalne lokalizacje zasobników ciepła

Zasobnik centralny

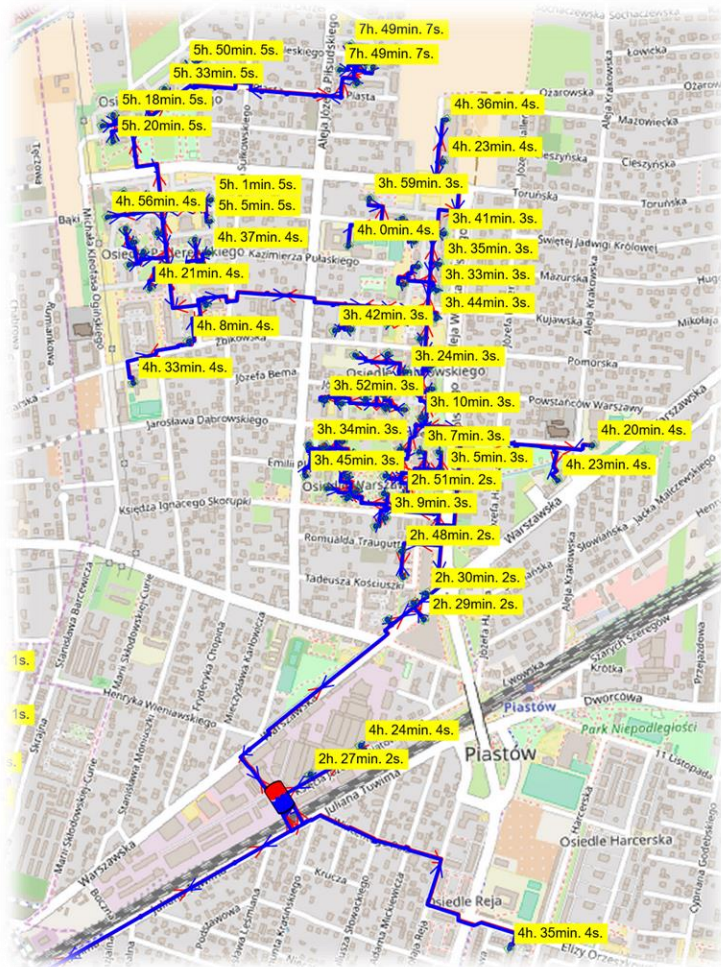
Zasobnik „PSZOK”

Zasobnik „Żwirowa”

Zasobnik „PSZOK”

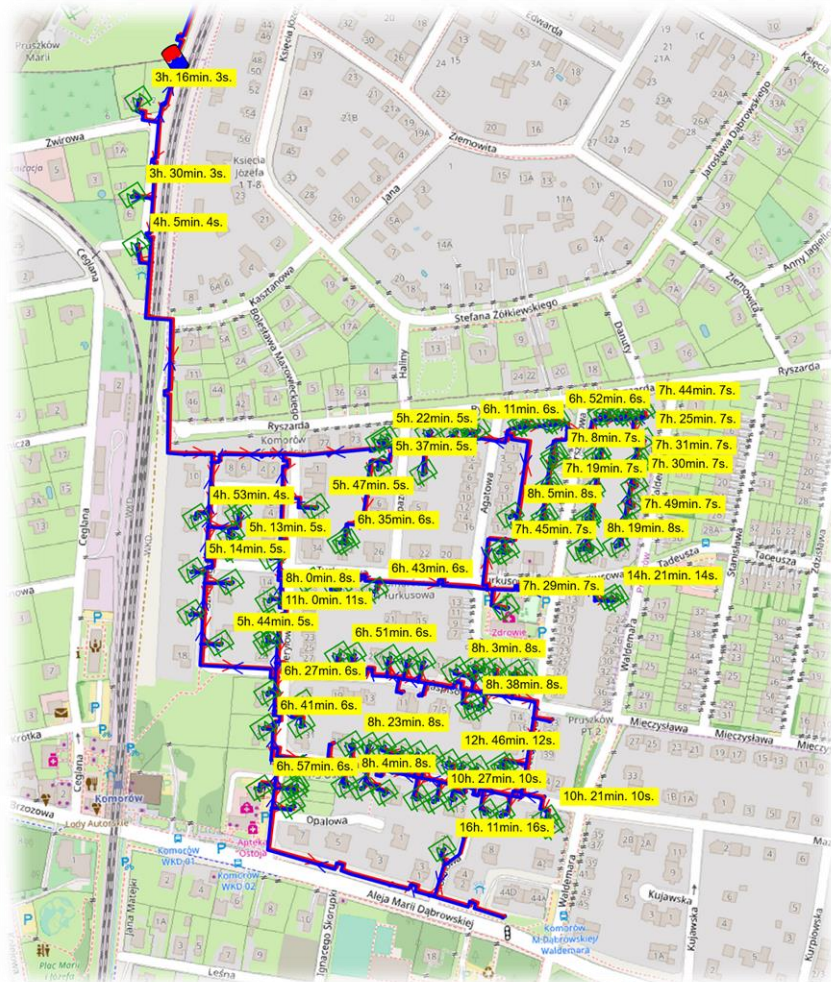
Średnie opóźnienie transportowe w sieci: 1h 30min. – 2h

Opóźnienie transportowe dla części sieci za zasobnikiem „PSZOK”: 2h 30min – 8h

Moc zainstalowana/przeptyw w odniesieniu do całej sieci: 10%

Zasobnik „Żwirowa”

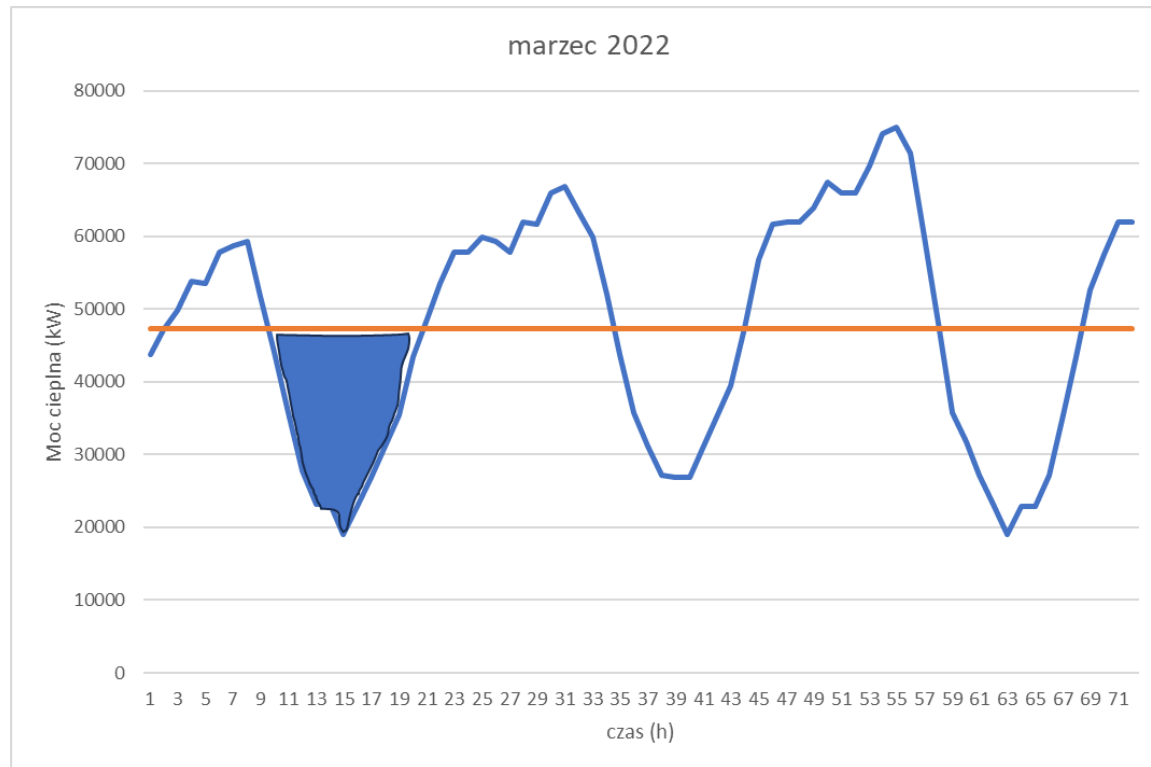
Średnie opóźnienie transportowe w sieci: 1h 30min. – 2h

Opóźnienie transportowe dla części sieci za zasobnikiem „Żwirowa”: 3h – 16h

Moc zainstalowana/przeptyw w odniesieniu do całej sieci: 1%

Dobór wielkości zasobników

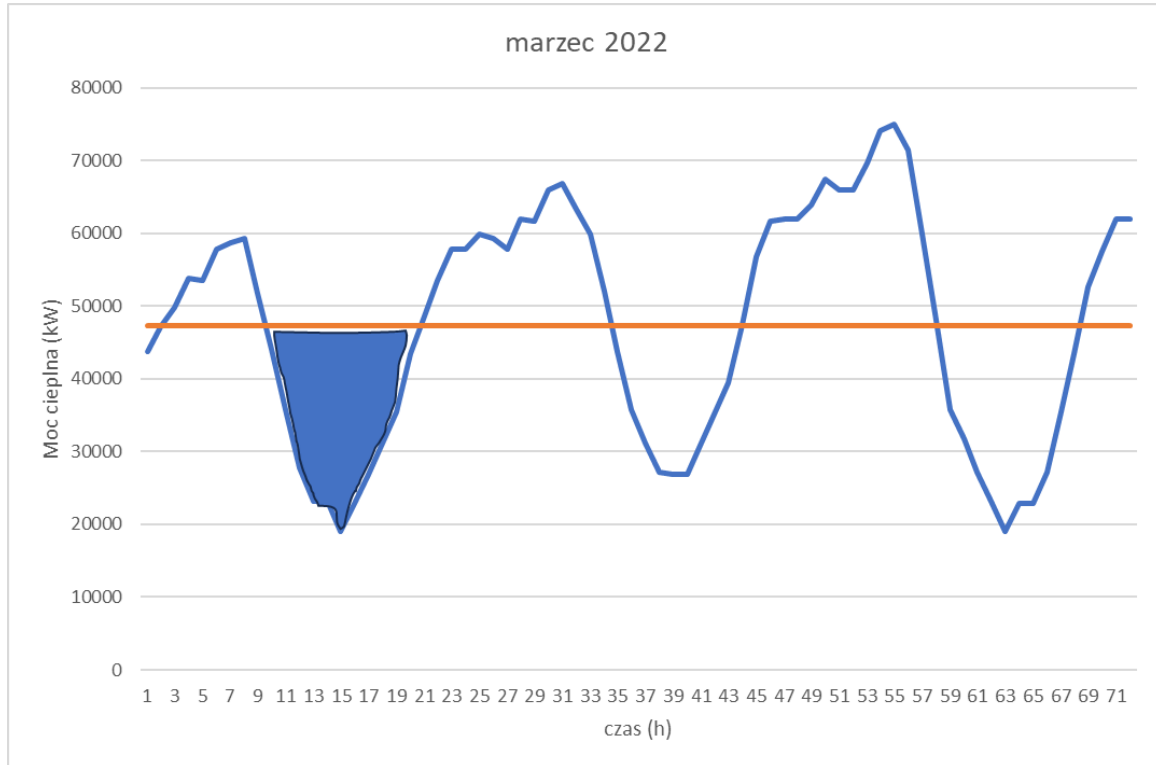
Dobór pojemności zasobników ciepła na podstawie średniej mocy strumienia w danym miejscu.

$$H / D = 2 - 2,5$$

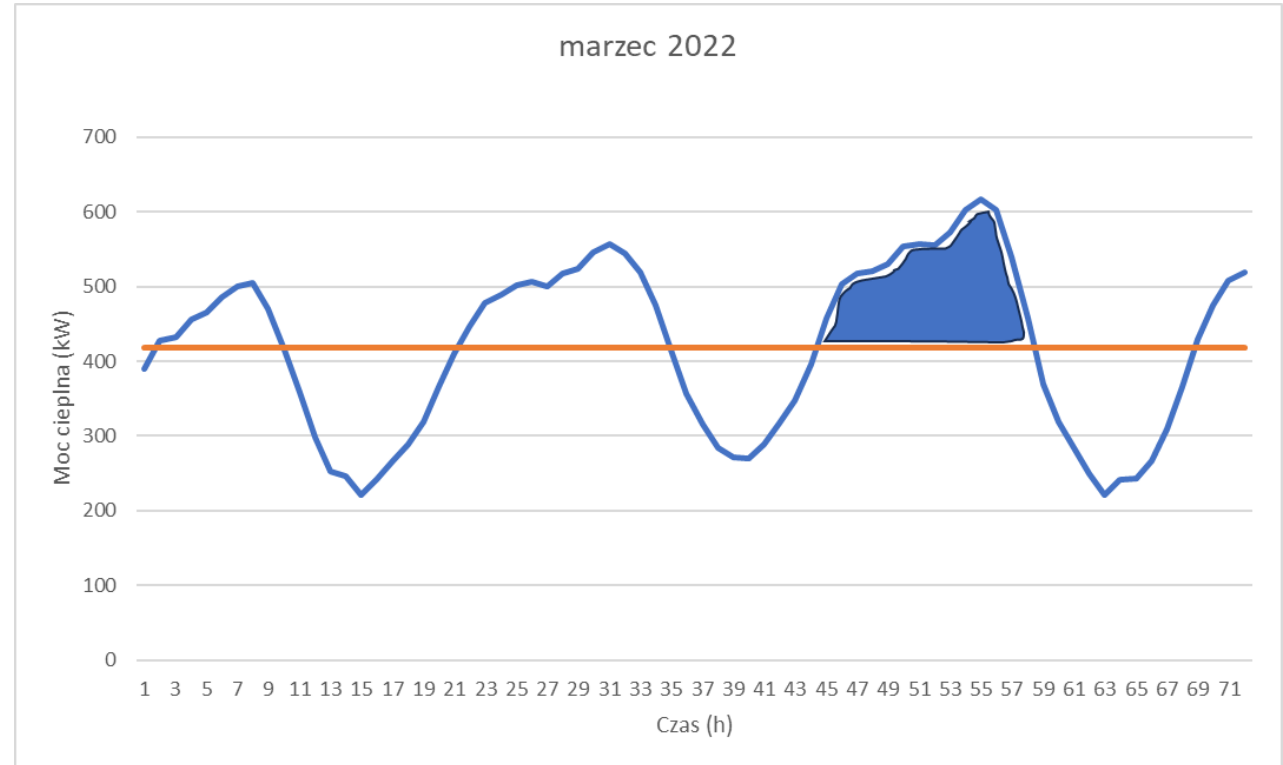
Zasobnik	Pojemność (m ³)	Wymiary H / D (m)
Centralny	7717	34,00 / 17,00
PSZOK	445	15,25 / 6,10
ul. Żwirowa	38	6,75 / 2,70

Cykle pracy zasobnika

Ładowanie zasobnika

Rozładowywanie zasobnika

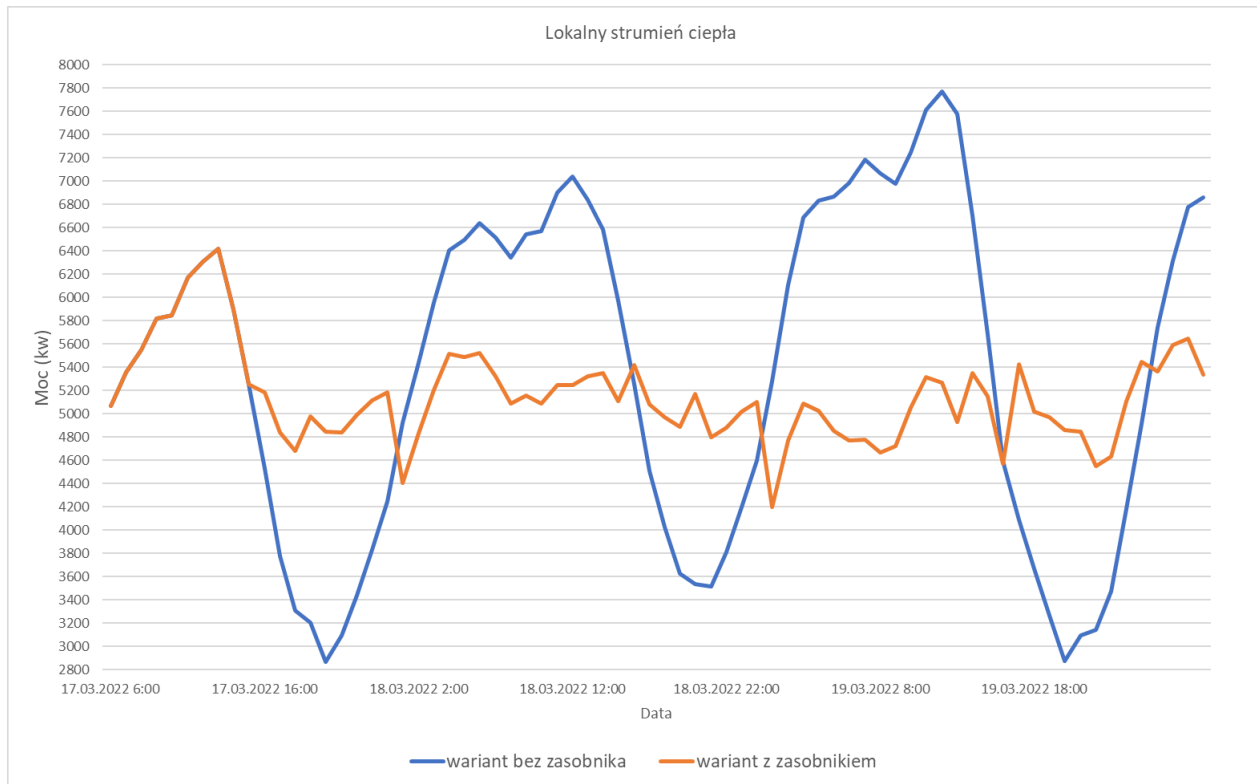
Parametry pracy sieci bez zasobników

		luty	marzec	czerwiec	październik
PSZOK	zakres mocy (MW)	6,2 - 6,8	3 - 7,5	2,6 - 3,3	3 - 5
	nierównomierność mocy (MW)	0,6	4,5	0,7	2
ul. Żwirowa	zakres mocy (MW)	0,53 - 0,55	0,25 - 0,65	0,23 - 0,25	0,24 - 0,44
	nierównomierność mocy (MW)	0,02	0,4	0,02	0,2

Analizowane warianty pracy zasobników rozproszonych dla dobowego cyklu pracy uwzględniając sezonowość w 2022 r.

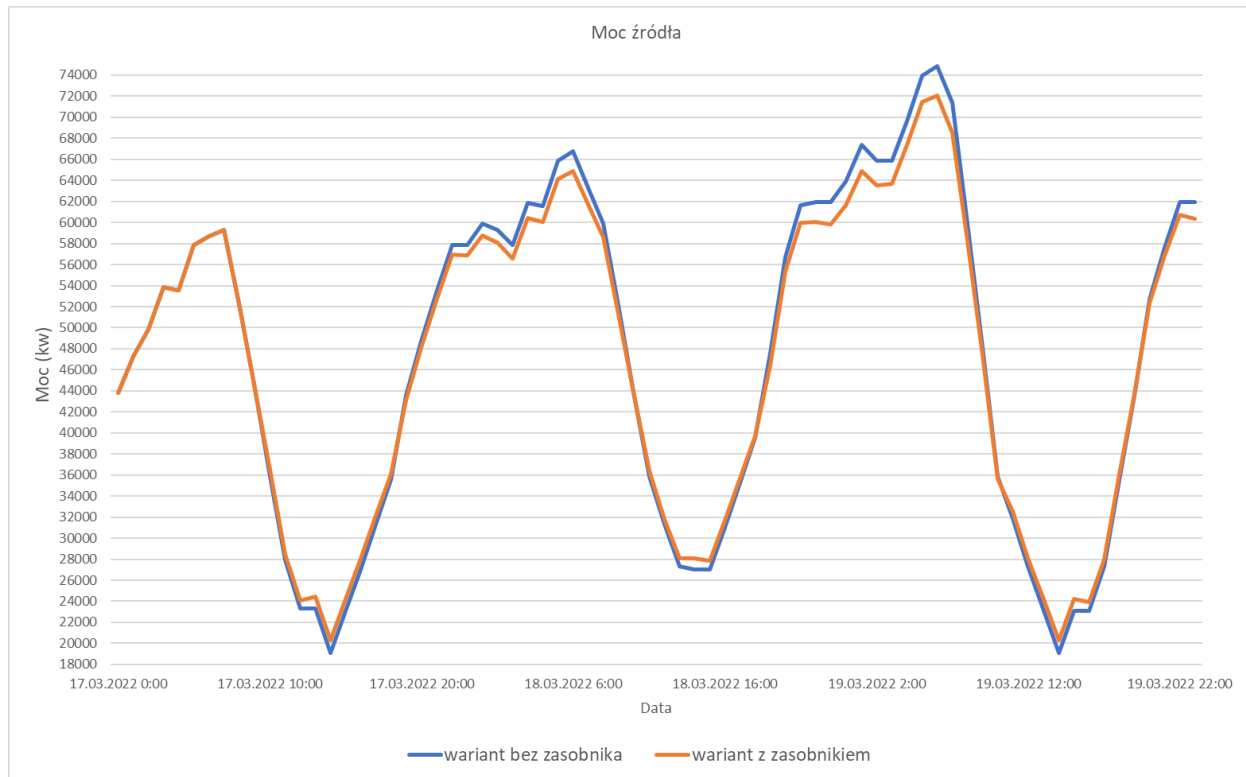
Wyniki symulacji sieci z zasobnikiem

Współpraca zasobnika PSZOK z siecią w marcu 2022 r.

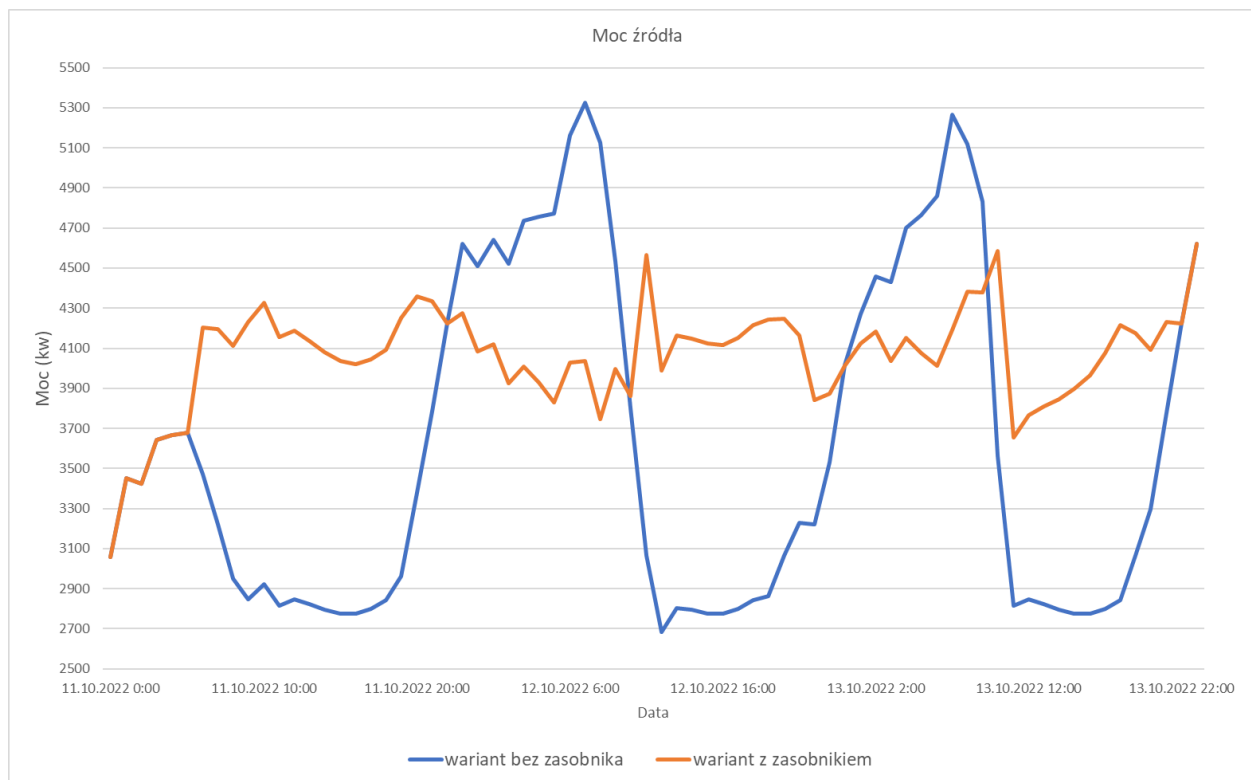
Wyniki symulacji sieci z zasobnikiem

Współpraca zasobnika PSZOK ze źródłem (ciepłownią) w marcu 2022 r.

Wyniki symulacji sieci z zasobnikiem

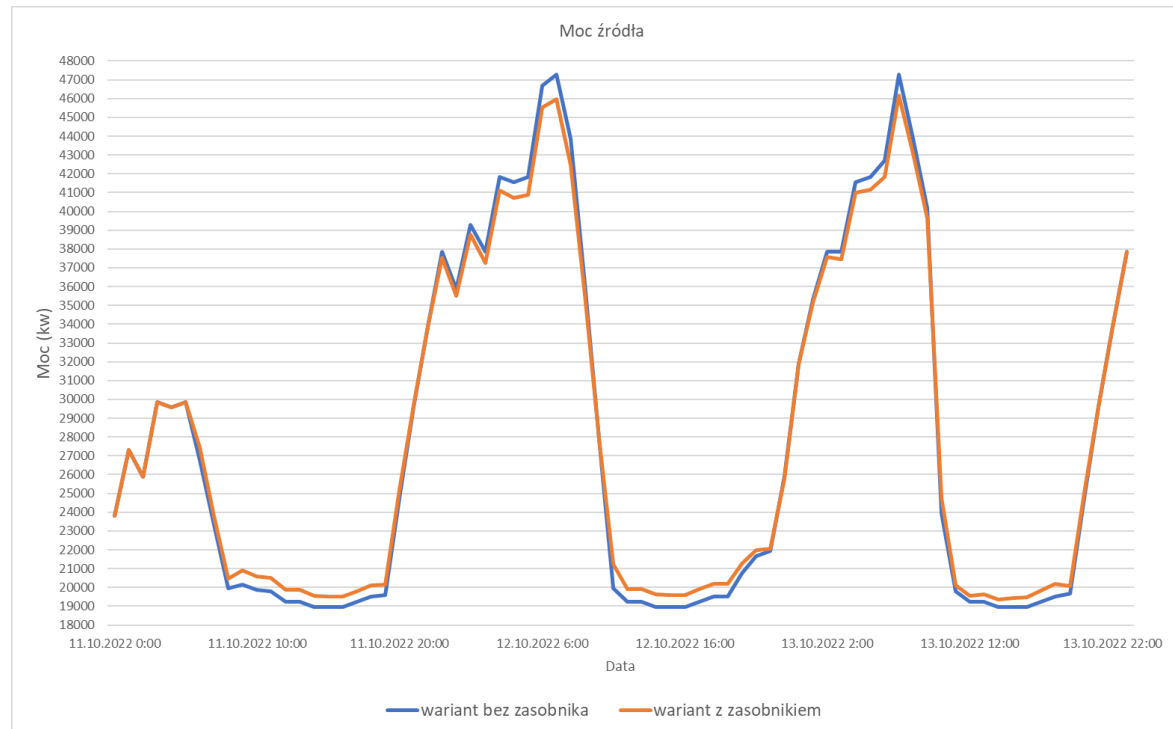

Współpraca zasobnika PSZOK z siecią w październiku 2022 r.

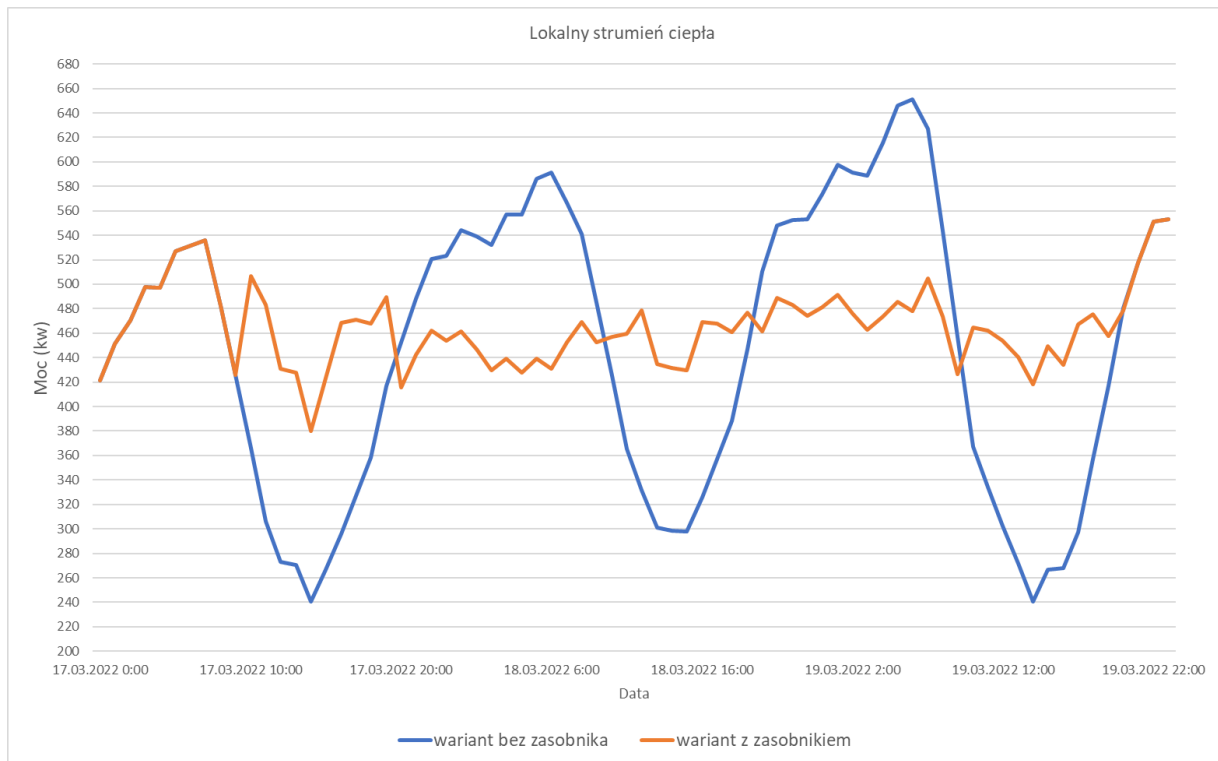
Wyniki symulacji sieci z zasobnikiem

Współpraca zasobnika PSZOK ze źródłem (ciepłownią) w marcu 2022 r.

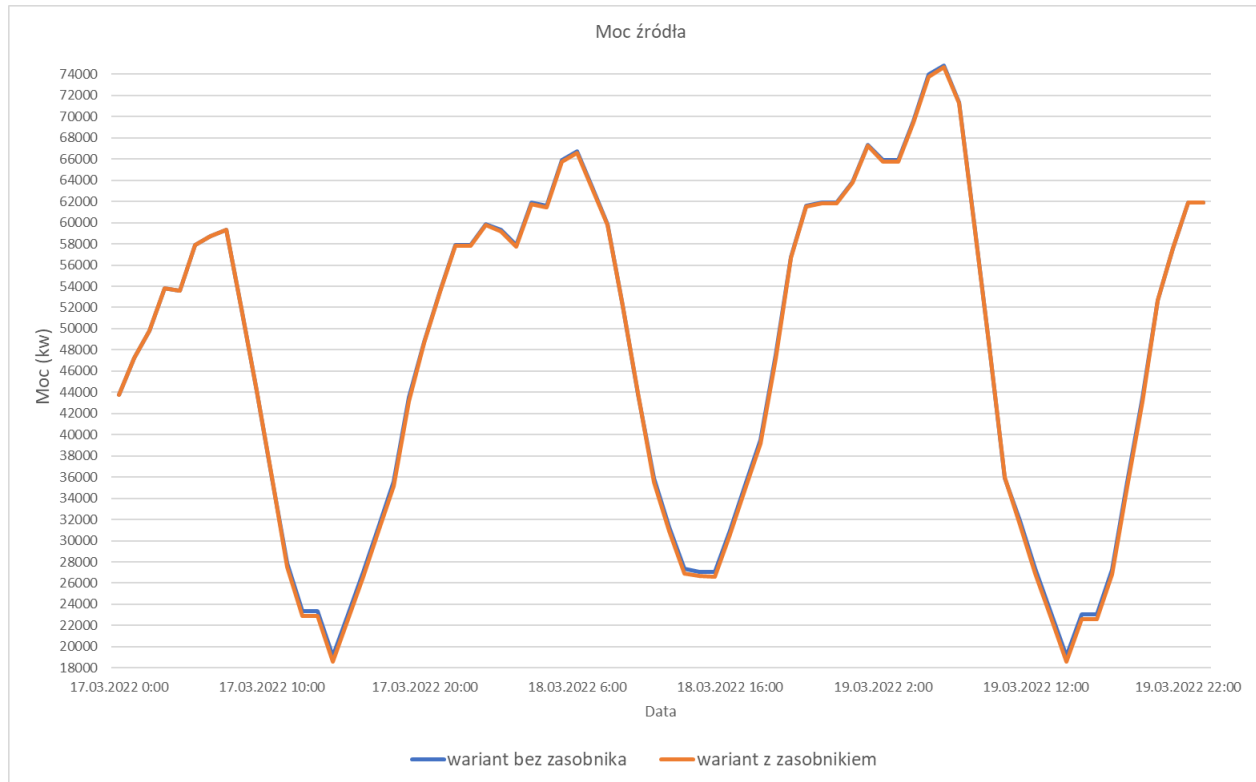
Wyniki symulacji sieci z zasobnikiem

Współpraca zasobnika „Żwirowa” z siecią w marcu 2022 r.

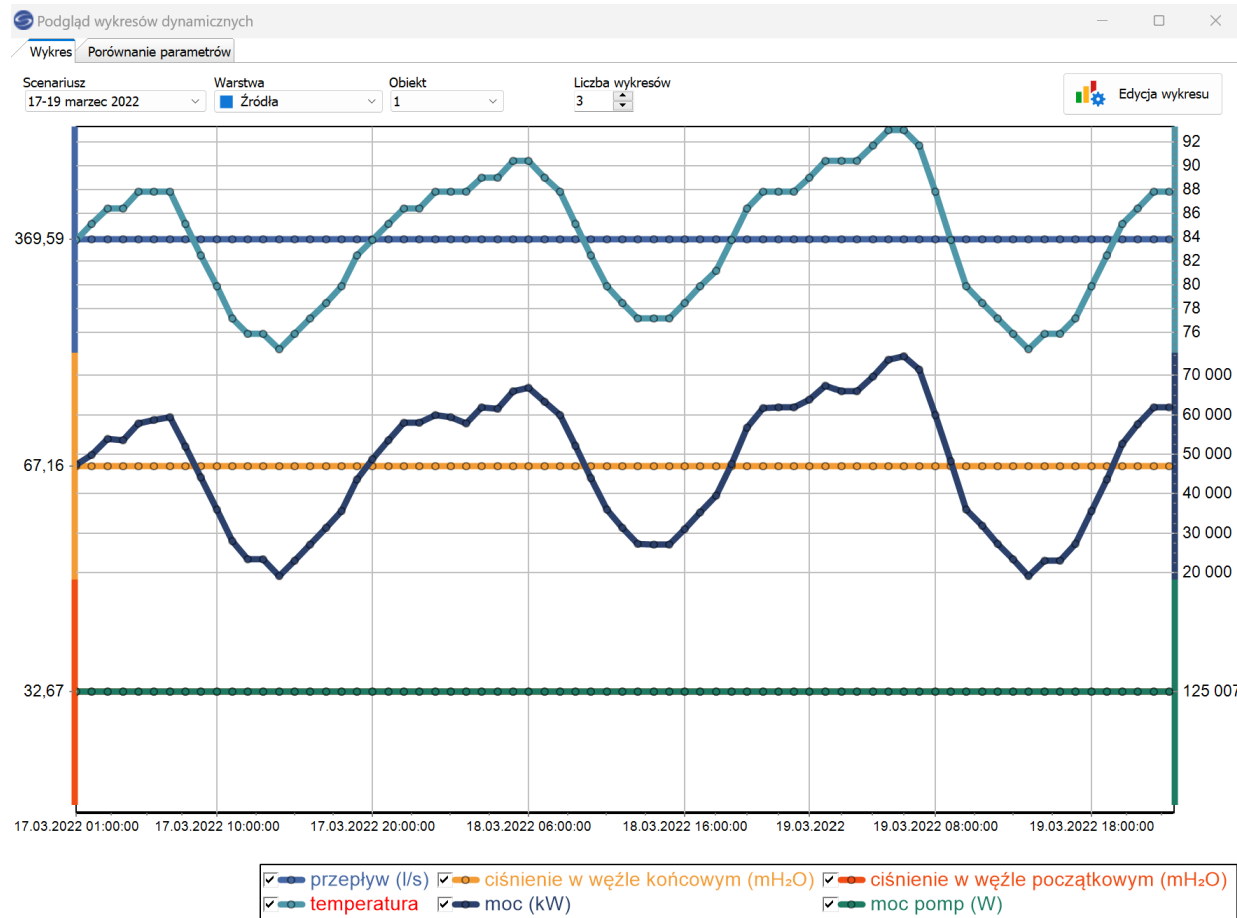
Wyniki symulacji sieci z zasobnikiem

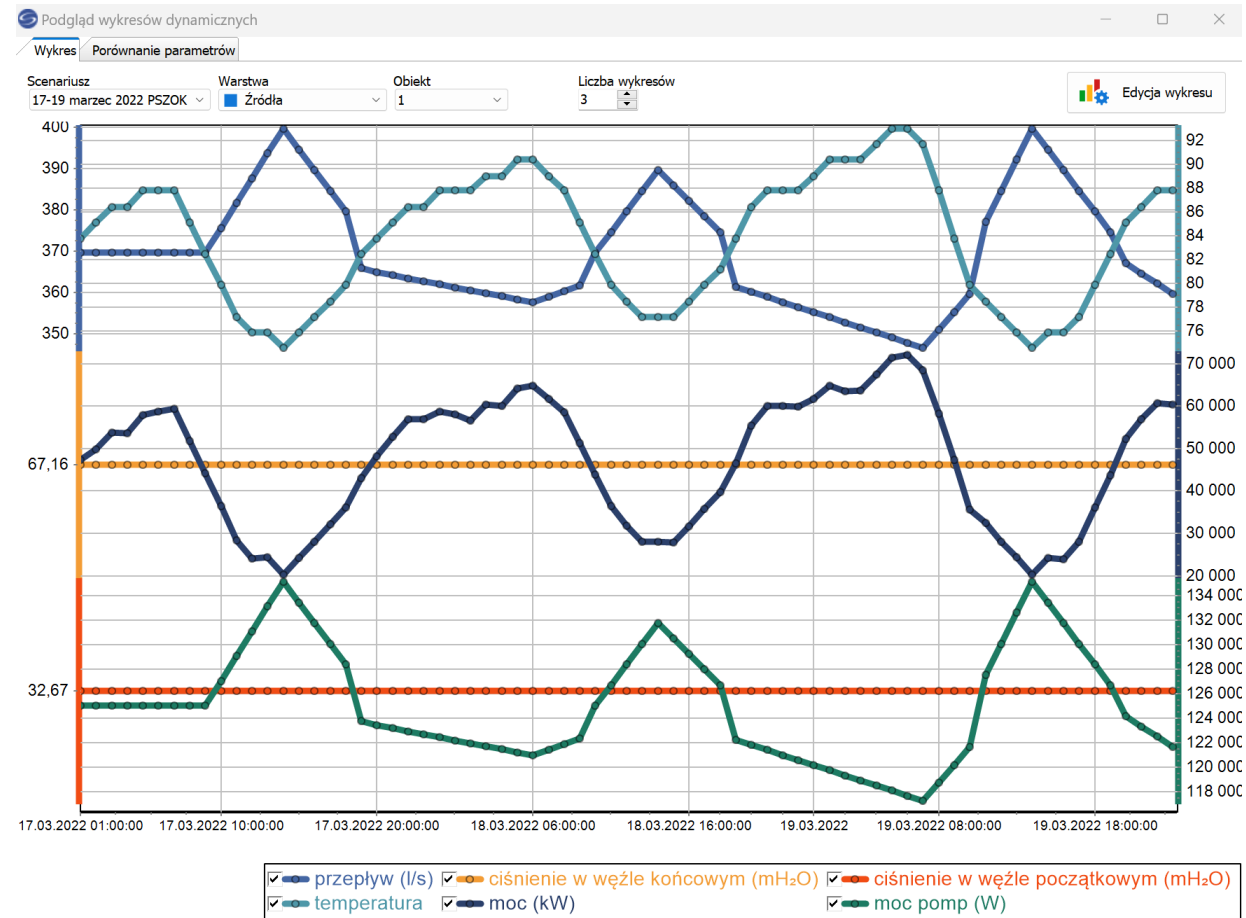
Współpraca zasobnika „Żwirowa” ze źródłem (ciepłownią) w marcu 2022 r.

Współpraca źródła z zasobnikiem „PSZOK”

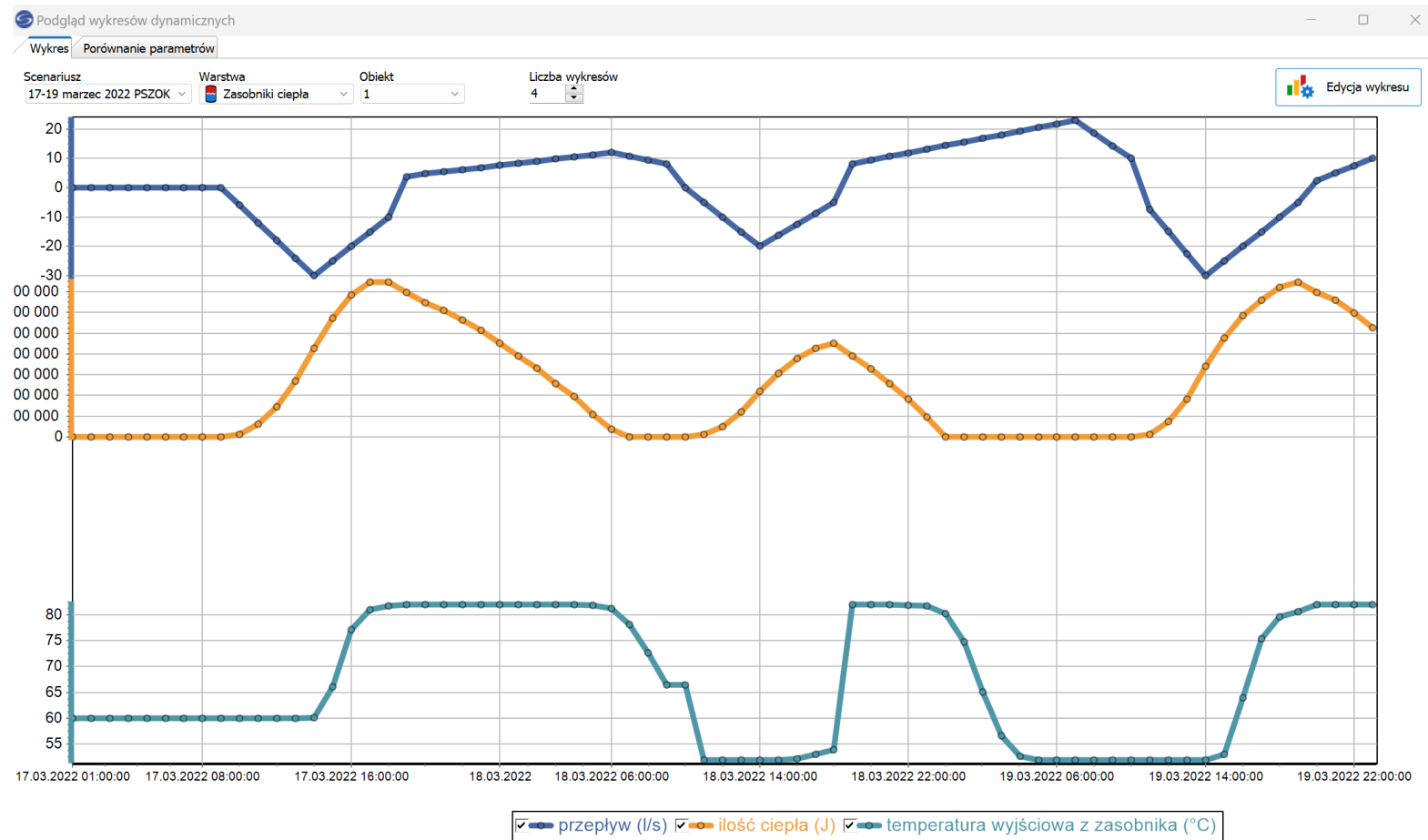
Bez zasobnika

Z zasobnikiem

Symulacja pracy zasobnika ciepła „PSZOK”

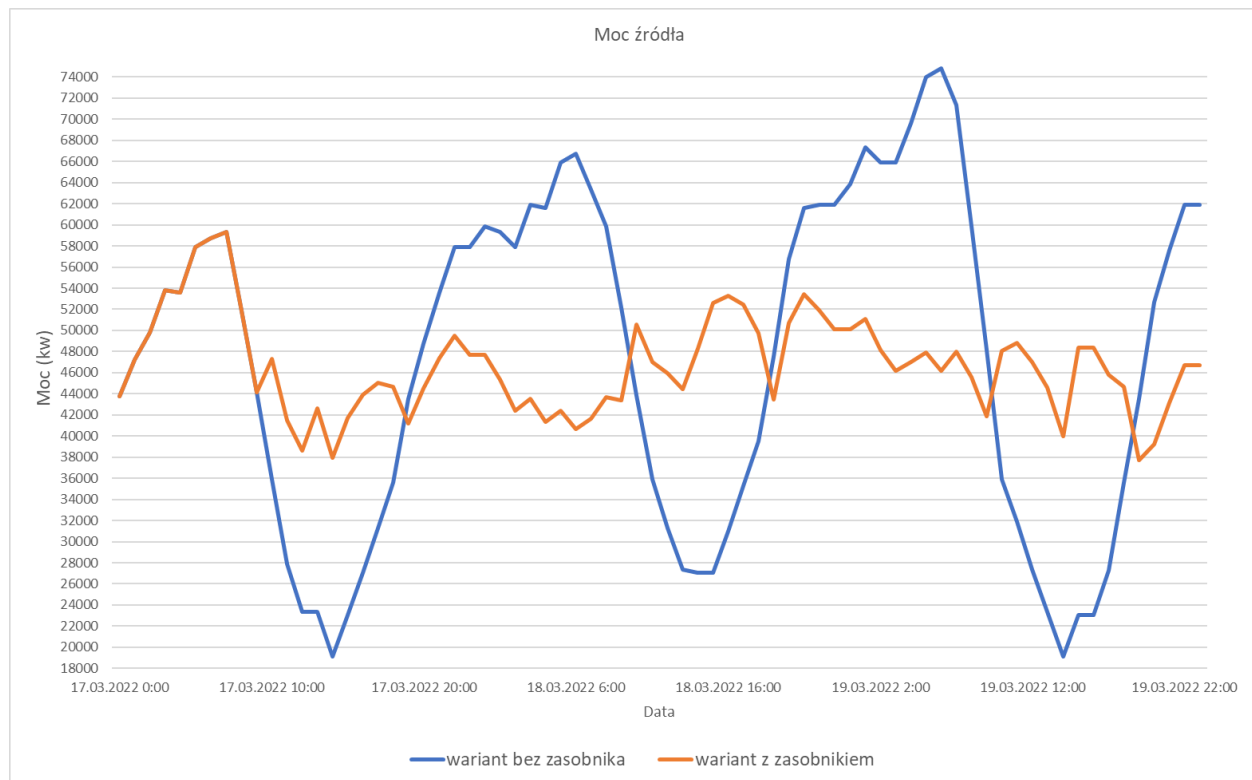
Parametry pracy sieci bez zasobnika

		luty	marzec	czerwiec	październik
Centralny	zakres mocy (MW)	58 - 62	20 - 75	18 - 22	20 - 45
	nierównomierność mocy (MW)	4	55	4	25

Analizowane warianty pracy zasobnika centralnego dla dobowego cyklu pracy uwzględniając sezonowość w 2022 r.

Wyniki symulacji sieci z zasobnikiem

Współpraca zasobnika centralnego ze źródłem (ciepłownią) w marcu 2022 r.

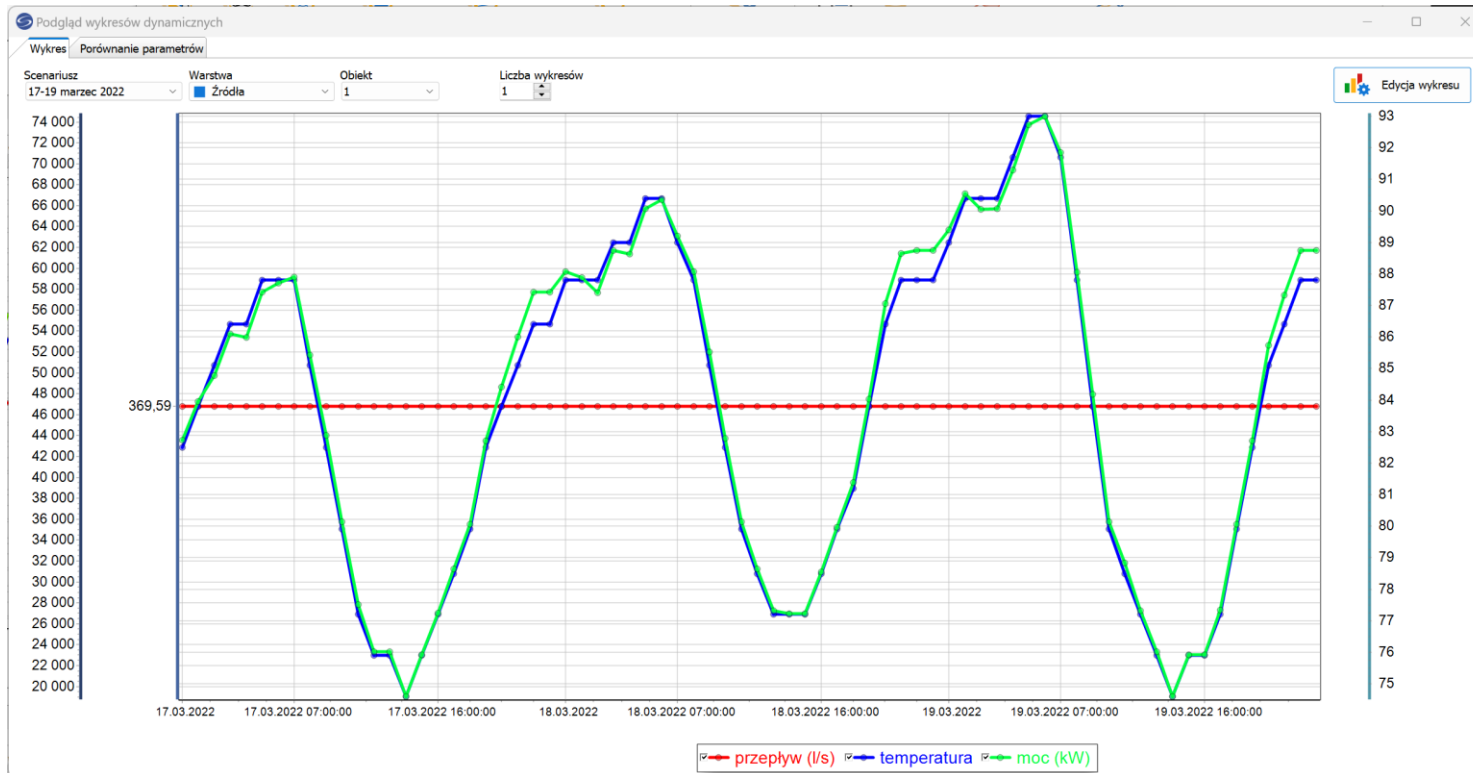
Zestawienie wyników w odniesieniu do 24h

Wariant pracy	Produkcja ciepła	Straty ciepła	Energia pompowania	Redukcja strat ciepła		Wzrost energii pompowania	
	(MWh)	(MWh)	(kWh)	(MWh)	(zł)	(kWh)	(zł)
Bez zasobników	1181	58,03	3000	-	-	-	-
Zasobnik centralny	1086	57,30	3302	0,73	132,13	302	64,73
Zasobnik centralny + zasobnik rozproszony PSZOK	1060	56,75	3279	1,28	231,68	279	59,80
Zasobnik rozproszony PSZOK	1162	57,48	2977	0,55	99,55	-23	-4,93
Zasobnik rozproszony Żwirowa	1176	54,75	3002	3,28	593,68	2	0,43
Zasobniki rozproszone PSZOK + Żwirowa	1158	56,38	2979	1,65	298,65	-21	-4,50

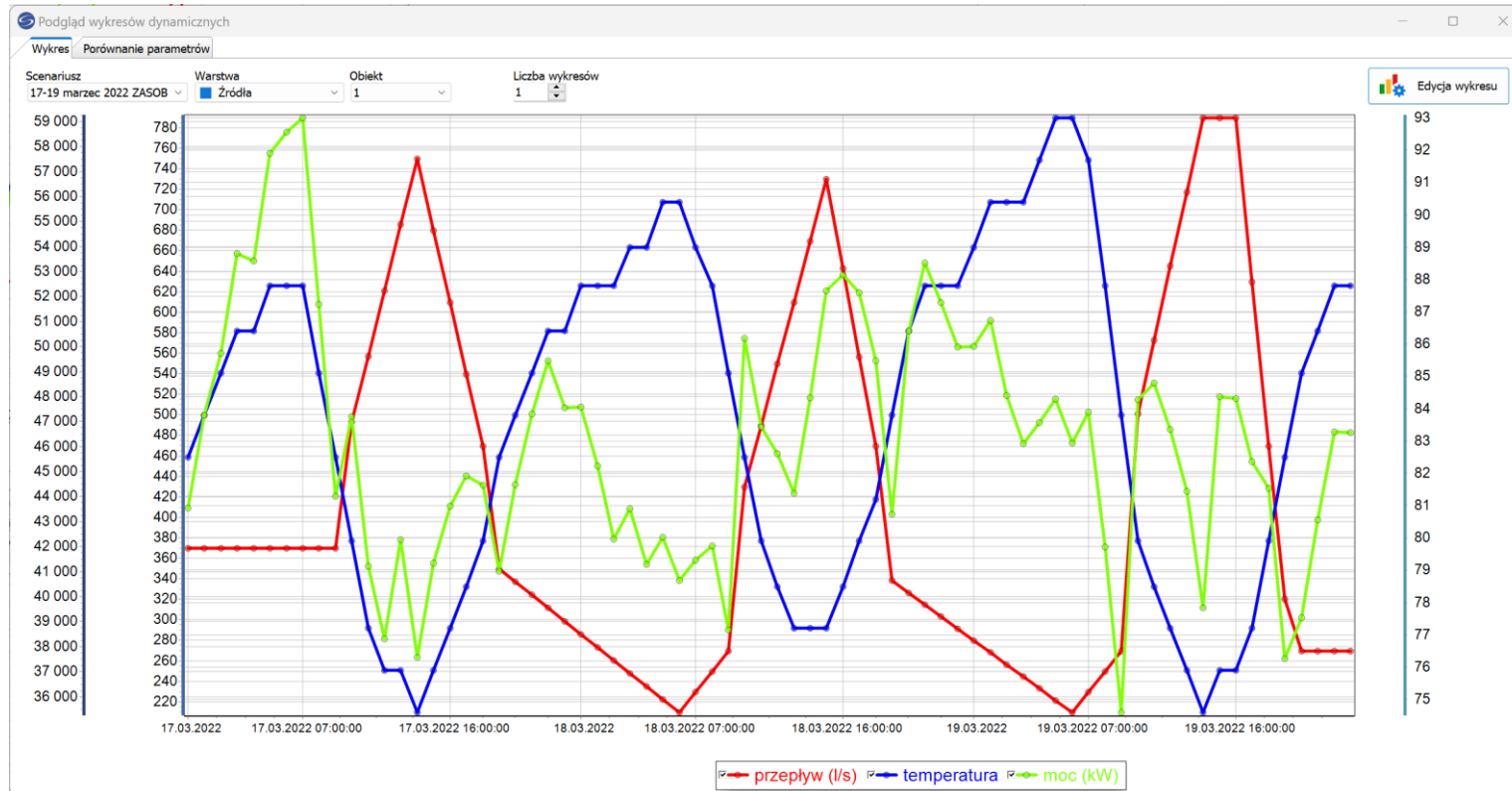
Praca źródła bez zasobnika centralnego

Parametry pracy źródła (ciepłowni) (moc, temperatura na wyjściu i przepływ) nie współpracującego z zasobnikami na przykładzie marca 2022 r.

Praca źródła z zasobnikiem centralnym

Parametry pracy źródła (ciepłowni) (moc, temperatura na wyjściu i przepływ) współpracującego z zasobnikiem centralnym na przykładzie marca 2022 r.

Zestawienie wyników dla zasobnika centralnego

Wariant pracy	Moc szczytowa (MW)	Redukcja mocy szczytowej (MW)	Redukcja mocy szczytowej (%)	Nierównomierność mocy źródła ciepła*	
				(MW)	zakresowość
Bez zasobnika	75	-	-	18 - 75	1 : 4,1
Zasobnik centralny	59	16	21%	35 - 59	1 : 1,7
Zasobnik centralny + zasobnik PSZOK	59	16	21%	34 - 59	1 : 1,7

Przykładowe korzyści ze współpracy źródła z zasobnikiem centralnym i zasobnikiem PSZOK na przykładzie analizowanych 72h w marcu 2022 r. (czas obserwacji trzy doby).

- Zakres - (Pmin - Pmaks), Zakresowość - 1 : (Pmaks / Pmin)

Zestawienie wyników dla zasobnika „PSZOK”

Wariant pracy	Moc szczytowa (MW)	Redukcja mocy szczytowej (MW)	Redukcja mocy szczytowej (%)	Nierównomierność lokalnego strumienia ciepła	
				(MW)	zakresowość
Bez zasobnika PSZOK	7,8	-	-	2,8 - 7,8	1 : 2,8
Z zasobnikiem PSZOK	5,7	2,1	27%	4,2 - 5,7	1 : 1,4

Przykładowe korzyści ze współpracy sieci z zasobnikiem rozproszonym PSZOK na przykładzie analizowanych 72h w marcu 2022 r. (czas obserwacji trzy doby).

Zestawienie wyników dla zasobnika „Żwirowa”

Wariant pracy	Moc szczytowa (MW)	Redukcja mocy szczytowej (MW)	Redukcja mocy szczytowej (%)	Nierównomierność lokalnego strumienia ciepła	
				(MW)	zakresowość
Bez zasobnika ul. Żwirowa	0,64	-	-	0,24 - 0,64	1 : 2,7
Z zasobnikiem ul. Żwirowa	0,55	0,09	14%	0,38 - 0,55	1 : 1,4

Przykładowe korzyści ze współpracy sieci z zasobnikiem rozproszonym ul. Żwirowa na przykładzie analizowanych 72h w marcu 2022 r. (czas obserwacji trzy doby).

Podsumowanie

1. Poprawne wykorzystanie modelu zasobnika oraz wykonanie symulacji w stanie nieustalonym wymaga rzeczywistych pomiarów z sieci – więcej danych = dokładniejsze wyniki.
2. Lokalizacja zasobnika uzależniona jest od struktury sieci oraz dostępnego terenu pod budowę zasobnika.
3. Wielkość zasobnika może zostać oszacowana na podstawie aktualnych danych ale trzeba również uwzględnić ewentualną rozbudowę sieci i dołączanie nowych odbiorców – potrzebna większa pojemność zasobnika.
4. Efekt działania uzyskany przy zastosowaniu zasobnika zależy od wielu czynników i bez symulacji w stanie nieustalonym dla konkretnych warunków trudno jest go określić.

Podsumowanie

Korzyści wynikające z zastosowania zasobników rozproszonych:

- Zmniejszenie nierównomierności pracy źródła
- Stabilizacja parametrów ciepła dostarczanego do odbiorców
- Redukcja mocy szczytowej na kierunku zasilania odpowiednim do lokalizacji zasobnika (możliwość podłączenia nowych odbiorców)
- Brak konieczności przegrzewania sieci w celu zasilenia najdalszych odbiorców

Dziękuję za uwagę

Dr inż. Łukasz Kotyński

lukasz.kotynski@pw.edu.pl